

آملی لاریجانی: مجمع از نظرات کارشناسان برای بررسی «افای تی اف» استفاده می کند

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام خواستار توجه جدی و بیش از پیش به سیاست‌های کلی نظام در روند تقنینی و اجرایی کشور شد و گفت: متأسفانه در روند اجرایی سیاست‌های کلی نظام و مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام از سوی دستگاه‌های مختلف، گاهی قوانینی مغایر یا با کمترین میزان انطباق با سیاست‌های کلی دیده می‌شود که چندان مطلوب نیست و باید نسبت به افزایش ضمانت‌های اجرایی سیاست‌های کلی نظام اقدامات مؤثرتری صورت گیرد. به گزارش ایسنا، آیت‌الله آملی لاریجانی در دیدار جمعی از نمایندگان فرانکسیون «گام دوم» مجلس افزود: پرسش اینجاست که در نظام اسلامی و با گذشت سال‌ها از استقرار این نظام بی‌بدیل و بنای جدیدی که در دنیا پی‌ریزی کرده‌ایم، باید به هر میزان که بتوانیم در ماهیت و چیستی حکومت و نظام اسلامی و تقابیل‌های فکری و نظری دیدگاه اسلامی و غربی کار علمی کنیم و پژوهش‌های بنیادی انجام دهیم.

وی ادامه داد: ظرفیت‌های قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در همه ساحت‌ها، از حقوق شهروندان گرفته تا رعایت حال محرومان و ساختارهای قانونی بسیار فوق‌العاده است منتها باید این ظرفیت‌ها به‌خوبی تبیین شده و مورد سنجش‌های دقیق قرار گیرد. وی با اشاره به در دستور کار قرار گرفتن مجدد لایحه افای‌تی اف در مجمع تشخیص پس از ارجاع مقام معظم رهبری گفت: همان‌طور که در جلسه اخیر مجمع کردم، همگان باید فارغ از هرگونه حساسازی و فضاسازی‌های مخرب و البته بی‌تأثیر بر اراده اعضای مجمع، اجازه دهند که مجمع در این زمینه بررسی‌های خود را انجام دهد و البته در این راه حتماً از نظرات و سخنان کلیه دلسوزان و کارشناسان متعهد استقبال خواهد شد. رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام موضوع افای‌تی اف را بسیار پیچیده دانست و افزود: متأسفانه عده‌ای با جوسازی در تلاشند توجه افکار عمومی را با موضوعاتی مانند تأمین دارو و واکسن کرونا و امثال آن به سمت و سوی دیگری معطوف سازند.

ویژه برنامه‌های سالگرد شهادت فرمانده سپاه قدس

عاملان ترور سردار سلیمانی ۴۸ نفر هستند

دستیار ویژه رئیس مجلس شورای اسلامی در امور بین‌الملل با تشریح جزئیات برنامه‌ها و مراسمی که به مناسبت سالگرد شهادت سردار شهید قاسم سلیمانی برگزار شده و خواهد شد گفت که مراسم سالگرد در روز ۱۲دی ماه به‌صورت حضوری و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در تهران برگزار خواهد شد و شخصیت‌های داخلی و مهمانان خارجی در آن حضور خواهند داشت. به‌گزارش ایلنا، حسین‌امیرعبداللهیان‌با اشاره به تقارن شهادت سردار سلیمانی با شهادت حضرت فاطمه (ع) اظهار داشت: علی‌رغم

تلاش‌هایی که سرکار خاتم‌الزینب سلیمانی برای برگزاری مراسم سالگرد شهادت سردار انجام می‌دهد اما اغلب برنامه‌ها به‌صورت مردمی در حال برگزاری است. امیرعبداللهیان درباره پیگیری‌های قضایی مجازات عاملان و آمران ترور سردار سلیمانی نیز گفت: به شش کشور دستور قضایی داده شده است که قوه قضاییه آن را دنبال می‌کند و در پرونده آنها با دقت و حساسیت متهمین امر یکایک از ۴۸ به ۴۸ نفر افزایش پیدا کردند که باید پرونده پرونده نزدیک شاهد صدور حکم قضایی و اقدامات قوی و تأثیرگذار قضایی در این مسأله باشیم و طبعاً موضوع انتقام‌سخت موضوعی است که در دستور کار جدی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. او ادامه داد: باژیرس و مقام قضایی ویژه ارتباط مؤثر را با مقامات عراقی گرفته‌اند و اقدامات مشترک انجام شده اما اقدامی که انجام شده است قوه قضاییه اصرار دارد که در پرونده بدون هیچ خدش‌های به مجامع قضایی ارائه شود، به‌همین منظور با حساسیت زیادی آن را دنبال می‌کنند.

اختصاص شعب ویژه برای رسیدگی به پرونده سایت‌های شرط بندی

دادستان عمومی و انقلاب تهران از اختصاص شعب ویژه برای رسیدگی به پرونده سایت‌های شرط بندی و قمار خبر داد و گفت: این شعب بر اساس صلاحیت تخصصی در دادسراهای رسیدگی به جرایم اقتصادی، فرهنگ و رسانه، ارتش و جرایم رایانه‌ای برای رسیدگی به این پرونده اختصاص یافته است. به گزارش ایسنا، علی‌القاصی در جلسه‌ای پیرامون پیگیری و مقابله با سایت‌های شرط بندی و قمار در فضای مجازی که با مسئولیت دادستانی تهران و با حضور فرماندهان و مدیران دستگاه‌های امنیتی، انتظامی، برخی از معاونان دادستان، مدیر فناوری‌های نوین بانک مرکزی و مدیر امنیت شبکه‌های سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی برگزار شد، با اشاره به وقوع جرایمی مانند قاچاق سلاح، جرایم اخلاقی، کلاهبرداری، خرید و فروش مواد مخدر و همچنین سایت‌های شرط بندی و قمار در فضای مجازی، گفت: عمده عوامل اصلی و گردانندگان این سایت‌ها در خارج از کشور هستند و همین امر باعث شده که این افراد با راحتی دستگیر و بازداشت نشوند و بتوانند پول‌های کلانی به جیب زده و از راهی خارجی را تصاحب کنند. دادستان تهران از ورود دادستانی به موضوع سایت‌های شرط بندی و قمار به‌عنوان پاسخ به یک مطالبه عمومی خبر داد و تأکید کرد: دستگاه‌ها باید به وظایف قانونی خود در حوزه پیشگیری و برخورد عمل کنند و ضمن شناسایی، سایت‌های مذکور را به مراجع قضایی معرفی تا نسبت به مسدودسازی سایت‌ها و دستگیری گردانندگان آنها اقدام شود.

او همچنین به برخی از قوانین برای برخورد با این سایت‌ها و گردانندگان آنها اشاره کرد و توضیح داد: علاوه بر قانون مجازات اسلامی که قمار بازی را جرم و قابل تعقیب کیفری دانسته، ظرفیت‌های قانونی دیگری از جمله قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری در بحث تحصیل مال از طریق نامشروع، قانون مبارزه با پولشویی و قانون مجازات اخلاکلگران در نظام اقتصادی وجود دارد که باید از این ظرفیت‌های قانونی استفاده کرد.

ابراهیم بهشتی

دیر سروسوس سیاسی

کیفیت اجرای حقوق شهروندی یکی از مباحث محل اختلاف ایران با سازمان‌های حقوق بشری و کشورهای غربی بوده است. در همین باره با محسن بهاروند معاون حقوقی و بین‌الملل وزارت خارجه و مسئول پیگیری مسائل حقوق بشری در این وزارتخانه گفت‌وگو کردیم. بهاروند بشر هیچ اختلاف مبنایی با کشورهای غربی نداریم آنچه محل اختلاف است سوءاستفاده‌های سیاسی از این پدیده است. او البته معتقد نیست که ایران در رعایت حقوق بشر هیچ کم و کاستی ندارد همانگونه که در خود امریکا هم بحث‌ها و انتقادات جدی نسبت به رعایت حقوق بشر وجود دارد. بهاروند با این تأکید دارد که برخی رویه‌های قضایی نیاز به اصلاحاتی دارد تا بهانه‌ها از سوی کشورهای غربی گرفته شود چنانکه منشور حقوق شهروندی و انتشار سند تحول قوه قضائیه را در همین راستا می‌داند.

***

■ یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که در هفته‌های اخیر به نوعی بهانه یک هجمه سیاسی جدید را علیه جمهوری اسلامی فراهم کرد، ادعای نقض حقوق بشر در ایران بود.

موضوع حقوق بشر همواره یکی از موضوعات مورد جدل در روابط میان ایران و غرب بوده است تا جایی که اخیراً به برخی می‌گویند این مسأله باید یکی از محورهای گفت‌وگو در مذاکرات احتمالی آینده ایران و امریکا هم باشد. به نظر می‌رسد که ایران و جامعه بین‌الملل در تعریف مبنایی از حقوق بشر دچار اختلاف دیدگاه هستند. نظر شما چیست؟

همواره درباره موضوع حقوق بشر اختلاف نظرهایی وجود دارد و اخیراً هم به بهانه این اختلافات، هجمه‌های زیادی به ایران وارد شده است که این هجمه‌ها تا حدودی بعد از برجام جدید است. ما نظرات خود را در مورد حقوق بشر داریم. باید دو موضوع را تفکیک کرد: یکی موضوع خود حقوق بشر است. من فکر نمی‌کنم کشوری وجود داشته باشد که مخالفت جدی با ما مفهوم حقوق بشر داشته باشد. دلیل آن هم این است که اصلاً بدون حقوق بشر، اجتماعی نمی‌تواند شکل گیرد و رابطه‌ای بین حاکمیت و مردم برقرار نمی‌شود. اساس تشکیل حکومت‌ها و دوام آنها مردم هستند، حکومت‌ها در مقابل مردم هستند، جامعه بتدریج به سمت فروپاشی خواهد رفت. ولی در مورد این حقوق که به چند دسته تقسیم می‌شود، اختلاف نظرهایی وجود دارد. کشورها در مورد حقوق بنیادین بشر تقریباً اختلافی ندارند. این حقوق، محصول تجربه بشر، تمدن‌ها و ادیان است نه اینکه ویژه یک تمدن و یک فرهنگ خاص باشد. در واقع این حقوق بنیادین محصول تجربه بشری است و همه آن را قبول دارند.

موضوع دوم مکانیسم‌های حقوق بشر است. ما معتقدیم این مکانیسم‌ها طوری طراحی شده‌اند که می‌توانند مورد سوءاستفاده سیاسی علیه کشوری که هدف بررسی حقوق بشر است، قرار گیرد. نشانه آن هم خیلی زیاد است. اگر شما توجه کنید هر کشوری که با برخی از کشورها مشکل سیاسی پیدا می‌کند، بلافاصله بعد از مدتی هدف طعنه‌های حقوق بشری، تروریسم و سلاح‌های کشتار جمعی هم قرار می‌گیرد ولی به محض اینکه آن مشکل برطرف می‌شود، انگار وضعیت حقوق بشر درست می‌شود و مجدداً بحث حقوق بشر در روابط بین کشورها به‌خصوص کشورهای غربی و سایر کشورها ناپدید می‌شود.

■ یعنی این موضوع تابعی است از کیفیت رابطه بین کشورها؟

بله. حقوق بشر به‌صورت مدون محصول کشورهای غربی است. همه به حقوق بشر از قبل اعتقاد داشتند ولی کشورهای غربی خیلی زودتر اعتقاد داشتند و شاید این مسأله یکی از امتیازات جوامع غربی بود که فلسفه

خود را به حقوق و قانون تبدیل و به دنیا معرفی کردند. از آنجایی که این تفکر همه بشر را فارغ از رنگ، مذهب و جنسیتی در نظر می‌گرفت، با استقبال جهانی خیلی خوبی هم روبه رو شد ولی متأسفانه بعد از گذر زمان، جامعه بین‌الملل هم پیچیده‌تر شد، یعنی کشورهای غربی مجدداً در درون خود، آن‌تنی تری حقوق بشر را تولید کردند و خود کشورهای غربی بودند که تلاش کردند از این مکانیسم‌ها علیه کشورهایی که با آنها روابط درستی ندارند، سوءاستفاده کنند. ما فکر می‌کنیم برخی از انتقاداتی که به ایران درباره حقوق بشر می‌شود، ناشی از این موضوع است.

ما ادعا نداریم که ایران از نظر حقوق بشر کشور کاملی است کما اینکه هیچ کشور دیگری نمی‌تواند این ادعا را داشته باشد، ما فکر می‌کنیم برخی از مسائل و قوانین باید اصلاح شوند کما اینکه با دستوری که رئیس‌جمهوری ایران به بهانه این اختلافات، هجمه‌های زیادی به ایران وارد شده است که این هجمه‌ها تا حدودی بعد از برجام جدید است. ما نظرات خود را در مورد حقوق بشر داریم. باید دو موضوع را تفکیک کرد: یکی موضوع خود حقوق بشر است. من فکر نمی‌کنم کشوری وجود داشته باشد که مخالفت جدی با ما مفهوم حقوق بشر داشته باشد. دلیل آن هم این است که اصلاً بدون حقوق بشر، اجتماعی نمی‌تواند شکل گیرد و رابطه‌ای بین حاکمیت و مردم برقرار نمی‌شود. اساس تشکیل حکومت‌ها و دوام آنها مردم هستند، حکومت‌ها در مقابل مردم هستند، جامعه بتدریج به سمت فروپاشی خواهد رفت. ولی در مورد این حقوق که به چند دسته تقسیم می‌شود، اختلاف نظرهایی وجود دارد. کشورها در مورد حقوق بنیادین بشر تقریباً اختلافی ندارند. این حقوق، محصول تجربه بشر، تمدن‌ها و ادیان است نه اینکه ویژه یک تمدن و یک فرهنگ خاص باشد. در واقع این حقوق بنیادین محصول تجربه بشری است و همه آن را قبول دارند.

موضوع دوم مکانیسم‌های حقوق بشر است. ما معتقدیم این مکانیسم‌ها طوری طراحی شده‌اند که می‌توانند مورد سوءاستفاده سیاسی علیه کشوری که هدف بررسی حقوق بشر است، قرار گیرد. نشانه آن هم خیلی زیاد است. اگر شما توجه کنید هر کشوری که با برخی از کشورها مشکل سیاسی پیدا می‌کند، بلافاصله بعد از مدتی هدف طعنه‌های حقوق بشری، تروریسم و سلاح‌های کشتار جمعی هم قرار می‌گیرد ولی به محض اینکه آن مشکل برطرف می‌شود، انگار وضعیت حقوق بشر درست می‌شود و مجدداً بحث حقوق بشر در روابط بین کشورها به‌خصوص کشورهای غربی و سایر کشورها ناپدید می‌شود.

■ به‌نظر می‌رسد بخشی از آنچه شما تشریح کردید ناظر بر این باشد که شاید

گفت وگوی «ایران» با محسن بهاروند، معاون حقوقی وزارت خارجه

به دنبال تعامل در حقوق بشر هستیم

دیگر منعکس می‌کند و به آنها اطلاع می‌دهد که وضعیت سیاسی و اقتصادی کنونی جامعه بین‌الملل در رابطه با ایران چگونه است.

لذا در همه این موارد وزارت خارجه آگاهی‌سازی می‌کند ولی تصمیم گیر نیست. در اینجا نقش وزارت خارجه فقط آگاهی‌رسانی و اطلاع‌رسانی است.

■ الان در کشور مایک نهاد حقوق بشری به‌صورت رسمی ذیل قوه قضائیه تعریف شده است. آیا وزارت خارجه وظیفه و مسئولیتی معطوف به این موضوع برای خود قضا کرده است؟

بحث حقوق بشر به طور مستقیم با منافع ملی کشور ارتباط دارد و بخش زیادی از آن در خارج از کشور پیگیری می‌شود. ما در قوه قضائیه یک ستاد حقوق بشر اسلامی داریم که اتفاقاً وزارت خارجه رابطه و تبادلات خوبی با آن دارد. ما در همین چارچوب جلسات مرتبی برگزار می‌کنیم و یکی دو نفر از همکاران ما در آنجا کار می‌کنند تا بتوانند رابطه ما را تقویت کنند. این ستاد در قوه قضائیه است و در زمان اجرای حکم بیشتر نظرات قوه قضائیه را در نظر می‌گیرد. اعضای این ستاد در ایجاد آگاهی و آموزش و مسائل اجرایی به بقیه نهادهای کشور کمک می‌کنند. طبق مصوبه شورای عالی امنیت ملی این یک ستاد هماهنگی است که ما هم تقریباً روزانه با آن در ارتباط هستیم. البته هیچ تضمینی هم وجود ندارد که همه هماهنگی‌ها موفق باشد.

■ طی هفته‌های اخیر مجمع عمومی سازمان ملل و اتحادیه اروپا با صدور بیانیه‌هایی نقض حقوق بشر در ایران را محکوم کردند. الان وزارت خارجه با ستاد حقوق بشر در مواجهه با این ادعاها چه اقداماتی را باید انجام دهند. آیا صرف اینکه ما هم بیانیه دهیم و بگوییم دلایل صدور این بیانیه‌ها اختلافات سیاسی است، کافی است؟

ما فکر می‌کنید که فراتر از بحث‌های تقابلی یا سیاسی، نیاز به گفت‌وگوهایی در این زمینه وجود دارد تا میان طرفین به نقطه اشتراک برسند؟

تا زمانی که تقابل وجود دارد یعنی سایرین در امور داخلی کشورها دخالت کنند، این اختلافات وجود دارد. البته تعریف از دخالت در امور داخلی کشوری نباید خیلی وسیع باشد و این‌طور نباشد که کشوری بخواد همه کشور را محکم کند. ما کشوری انقلابی هستیم اگر مکاتباتی بین کشوری

هستیم که غرور ملی داریم و اگر کسی بخواد به ما چیزی را تحمیل کند حتماً باعث تقابل خواهد شد و ما هم در مقابل آن ایستادگی می‌کنیم ولی اگر کسی بخواد تعامل کند آماده هستیم. این تعامل می‌تواند در چند حوزه باشد یکی اینکه می‌تواند ایجاد زمینه‌ای برای تبادل دیدگاه‌ها باشد و به شناخت دقیق طرفین از تعاریف یکدیگر بینجامد. همچنین کار کردن علاوه‌بر ایجاد شناخت و تبادل نظر می‌تواند طرفین را به هم نزدیک کند. در همین چارچوب می‌توان پیشنهادهایی ارائه داد که موضوع تعامل باشد و از این طریق کمک کرد

مکانیسم‌های تعریف شده در سیستم بین‌الملل برای نظارت بر حقوق بشر قرارداری اصلاح شود. وقتی ما کشوری را هدف قرار می‌دهیم یعنی وضعیت حقوق بشر این کشور یک نگرانی و دغدغه‌ای برای جامعه بین‌الملل ایجاد کرده است. وقتی شما گزارش‌گر ویژه درباره یک کشور تعیین می‌کنید و آن را هدف بررسی‌های حقوق بشری قرار می‌دهید به این معنی است که وضعیت حقوق بشر این کشور نگرانی جامعه بین‌الملل است. به‌عنوان مثال اگر به قطعنامه اخیر سازمان ملل علیه ایران و روند رای‌گیری درباره آن خوب نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که ۸۰ کشور رأی مثبت، ۳۰ کشور رأی منفی و ۶۴ کشور

ممتنع دادند؛ یعنی موضوع این قطعنامه اصلاً برای آنها مسأله نبود و حدود ۱۸ کشور هم در جلسه غایب بودند، یعنی شما کشوری را هدف نگرانی جامعه بین‌المللی معرفی می‌کنید که نگرانی جامعه بین‌المللی نیست.

عکس: بهمن رحیمی/ایران

حرکت کنیم. این‌طور درست نیست که حتی در سطح حاکمیت، افراد بر اساس سلیقه عمل کنند و از قانون تمکین نکنند. لازمه تمدن‌سازی، تعیین تکلیف حقوق بشر است. شما باید اول روشن کنید که برای خود و کسانی که دارید بر آنها حکمرانی می‌کنید، چه حقوق و تکالیفی را در نظر گرفته‌اید. ابتدا باید این موارد مشخص شود و در طول زمان بر اثر اعمال حاکمیت اشکالات آنها مشخص می‌شود که بتدریج باید این اشکالات را برطرف کرد.

دوم اینکه من باز هم تأکید می‌کنم صرف داشتن عقیده بیان و قانونگذاری کافی نیست، شما باید مطمئن باشید که در همه رده‌ها به احترام گذاشته شود. این‌طور نمی‌شود که شما یک قانون را بگذارید یک فردی که ضابط قضایی در خیابان است اصلاً نداند شما چه گفته‌اید و هر طور که دلش می‌خواهد با مردم رفتار کند. این مسأله خیلی مهم است که افرادی که در سلسله مراتب اداری و سطوح پایین‌تر هستند بدانند که باید قانون را رعایت و مطابق آن رفتار کنند.

■ قطعاً اجرای قانون بخش دیگر این ماجراست. مسأله این است که آیا در چنین مواقعی که احساس می‌شود ممکن است اقداماتی یاحتی اجرای قانونی تأثیرات فراملی داشته باشد آیا در این مقطع نیاز هست که یک هماهنگی و همفکری برسر این مسأله در داخل کشور صورت گیرد؟

من با مصادیق کاری ندارم چون طبق قانون، ورود به مسائل داخلی سیاسی برای ما ممنوع است. ولی اگر شما در همه موارد قانون را رعایت کنید نباید به خاطر فضای سیاسی در اجرای قانون تعجیل یا تأخیر کنید، یعنی کسی که به قانون احترام می‌گذارد باید آن را کاملاً رعایت کند چون وقتی کسی رأی داده و حکمی وجود دارد، باید آن حکم اجرا شود ولی اصل اول حاکمیت قانون، برابری در برابر قانون است، یعنی نمی‌شود برای اجرای حکم کسی تعجیل کرد و بعد برای اجرای حکمی تأخیر کرد. نباید تأخیر و تعجیل وجود داشته باشد بلکه همه باید در برابر قانون برابر باشند، یعنی باید قانون موجود را رعایت کرد بدون اینکه تأخیر یا تعجیل سیاسی جامعه باشد، اما این مباحث و اختلاف نظرها درباره اجرای احکام صادرشده به این دلیل مطرح می‌شود که ممکن است این برابری رعایت نشود. در این صورت باعث اعتراض دیگران از جمله خود مردم ایران می‌شود. بنابراین همه این موارد باید در مورد همه و به‌صورت برابر رعایت شود. من فکر می‌کنم اجرای قانون نباید تابع فضای سیاسی کشور باشد.

وزارت خارجه با نهادهای دیگر هماهنگ است چون این وزارتخانه که در اجرای قانون در داخل نقشی ندارد ولی یک وظیفه مشخص دارد که مرتب و بدون تأخیر آن را انجام می‌دهد و آن اینکه به طور مرتب گزارش فضای روابط بین‌الملل و جامعه بین‌المللی را تا جایی که به ایران مربوط است، به نهادهای

دارد. این حاکمیت قانون الزاماً به معنی حاکمیت یک مدل حکومت دموکراتیک نیست. قانون باید شفاف، عادلانه و واقع‌گرایانه باشد و درست اجرا شود. برای همین می‌بینیم برخی از کشورهایی که حتی میزان دموکراسی‌شان به اندازه کشورهای غربی نیست، توسعه اقتصادی پیدا می‌کنند. راز این امر در حاکمیت قانون و قانون‌گرایی است.

کشورهایی که موضوع حقوق بشر را رعایت می‌کنند، متوجه شده‌اند که این مسأله بر همه جنبه‌های زندگی یک جامعه تأثیر می‌گذارد برای همین قوه قضائیه نقش بسیار زیادی در ایجاد اعتماد و اطمینان در جامعه دارد و در نتیجه نقش بسیار بزرگی بر رشد و توسعه اقتصادی دارد. برای همین من فکر می‌کنم مثلاً همان قوه قضائیه مجازات یا دستگیری مفسدین اقتصادی رخ می‌دهد، باید موارد تیره هم گفته شود که اصل اعتماد را ایجاد کند که قوه قضائیه دقیق کار خود را انجام می‌دهد. در مواردی که فردی دستگیر می‌شود و جنجال موضوعی ایجاد می‌شود، بعد متوجه می‌شویم که جرمی را مرتکب نشده است، خب بهتر است که این مسأله را اعلام کنیم

که رعایت شخصیت فرد را هم داشته باشیم. از سوی دیگر جایی هم که مجازات لازم است، انجام شود. لذا این تعادل خیلی مهم است. ضمن اینکه من با مجازات‌هایی مانند اعدام و مجازات‌های بسیار شدید درباره برخی از مسائل تعزیری بحث نمی‌کنم. ما به مواردی که شرع برای ما تعیین کرده کاری نداریم و باید اجرا شود ولی در مواردی که خود ما قانونگذاری می‌کنیم، باید مجازات‌هایی باشد که مقبول هم باشد و مورد اعتراض دیگران قرار نگیرد.

■ من این نکته شما را به یک سؤال دیگر ارتباط می‌دهم و مشخص‌تر می‌پرسم. به نظر می‌رسد همان‌طور که شما در ابتدا اشاره کردید درباره تعریف از مکانیسم‌های حقوق بشر در عرصه جهانی اختلاف نظرهایی وجود دارد. این در حالی است که به نظر می‌رسد در داخل کشور ما هم نسبت به اهمیت و رعایت حقوق بشر تفاوت دیدگاه‌هایی وجود داشته و در حال حاضر هم وجود دارد. من می‌خواهم بدانم این اختلاف دیدگاه‌ها در داخل چقدر ممکن است تأثیرات سوء در همان زمینه‌های سیاسی داشته باشد؟

این اختلاف دیدگاه تا زمانی که در سطح روشنفکری و آکادمیک و جامعه باشد، هیچ اشکالی ندارد. هر کسی ممکن است دیدگاه خود را داشته باشد ولی در سطح حاکمیت کشنده است، یعنی شما باید قانون داشته باشید و همه موارد آن را رعایت کنید، کسی نمی‌تواند بر اساس سلیقه شخصی و اعتقاد شخصی خودش از اجرای قانون سر باز بزند. در نتیجه در زمانی که ما داریم موضوعی را بررسی می‌کنیم، اختلاف نظر یک مسأله طبیعی است ولی اگر ما قانون داشته باشیم و درباره آن بحث کنیم، پسندیده نیست چون وقتی قانون تصویب شد همه موظف به رعایت آن هستیم و باید در چارچوب قانون

یکسری از رفتارها و اقدامات از منظر مجامع حقوق بشری خیلی برجسته‌تر دیده می‌شود. اینکه مثلاً درباره سرانه برخورداری از آب آشامیدنی یا بهداشت خیلی فشار وارد نمی‌شود، به این علت باشد که یک دغدغه عمومی و جهانی نیست ولی مثلاً موضوع اعدام و مواجهه با زندانیان سیاسی بیشتر مورد توجه افکار عمومی است که در همین مورد هم چنانکه اشاره کردید مورد سوءاستفاده سیاسی کشورهای غربی قرار می‌گیرد. شما قبول دارید چون حوزه سیاسی در واقع عرصه مواجهه حاکمیت‌ها با منتقدان و مخالفان خودشان است، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد؟

بله این حرف درستی است ما هم فکر می‌کنیم که برخی از رفتارها نیاز به اصلاح دارد کما اینکه برخی از قوانین و آیین‌های دادرسی هم ممکن است به اصلاح نیاز داشته باشد. این اصلاح پرسوای است که موجب زنده ماندن یک جامعه می‌شود. برخی از رفتارها اشتباه است و قابل قبول نیست ولی درباره برخی از موارد هم قوانین باید اصلاح شود؛ این یک مسأله است. یک موضوع دیگر این است که فقط بحث قوانین مطرح نیست.

باید بیشتر بررسی شود. ولی استفاده از مکانیسم‌ها یک مسأله دیگر است یعنی اختلاف ما بیشتر درباره استفاده از مکانیسم‌هاست. در اخیراً در دانشگاه ژنو یک سخنرانی داشتم و همین موضوع را مطرح کردم. حرف من این بود اگر حقوق بشر جهانی است، مکانیسم اجرا و نظارت بر آن هم باید جهانی باشد. چرا نظارت نه‌اجمی فقط مخصوص چند کشور است. این در حالی است که کشورهای دیگر هم مشکل دارند و خودشان هم معتقدند که در خیلی از جاها مشکل دارند.

اصولاً در جهان باید یک چارچوب اطلاعاتی درباره حقوق بشر وجود داشته باشد که معلوم شود هر کشوری بشر، تمدن‌ها و ادیان است نه اینکه ویژه یک تمدن و یک فرهنگ خاص باشد. در واقع این حقوق بنیادین محصول تجربه بشری است و همه آن را قبول دارند.

موضوع دوم مکانیسم‌های حقوق بشر است. ما معتقدیم این مکانیسم‌ها طوری طراحی شده‌اند که می‌توانند مورد سوءاستفاده سیاسی علیه کشوری که هدف بررسی حقوق بشر است، قرار گیرد. نشانه آن هم خیلی زیاد است. اگر شما توجه کنید هر کشوری که با برخی از کشورها مشکل سیاسی پیدا می‌کند، بلافاصله بعد از مدتی هدف طعنه‌های حقوق بشری، تروریسم و سلاح‌های کشتار جمعی هم قرار می‌گیرد ولی به محض اینکه آن مشکل برطرف می‌شود، انگار وضعیت حقوق بشر درست می‌شود و مجدداً بحث حقوق بشر در روابط بین کشورها به‌خصوص کشورهای غربی و سایر کشورها ناپدید می‌شود.

■ به‌نظر می‌رسد بخشی از آنچه شما تشریح کردید ناظر بر این باشد که شاید